

F. ZAHRANIČNÉ AKTIVITY

1. NBS A INTEGRAČNÝ PROCES

V októbri 1993 bola medzi Slovenskou republikou a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi podpísaná Európska dohoda o pridružení, ktorá vstúpila do platnosti vo februári 1995. Európska dohoda je právnym rámcom pre politický dialóg, technickú a finančnú pomoc členských krajín Európskej únie Slovensku. V rámci plnenia jednotlivých článkov dohody sa NBS podieľa na procese harmonizácie a postupnej kompatibility právneho a ekonomického prostredia bankového sektora s legislatívnym rámcom platným v EÚ.

Slovensko formálne požiadalo o členstvo v EÚ v júni 1995 na Európskej rade v Cannes. V decembri 1999 rozhodla Rada Európskej únie na svojom vrcholnom zasadnutí v Helsinkách o začatí rozhovorov o členstve Slovenskej republiky v Európskej únii.

V dňoch 12. a 13. decembra 2002 sa v Kodani konal historický summit, výsledkom ktorého bola oficiálna pozvánka na vstup do Európskej únie pre desať kandidátskych krajín vrátane Slovenska. Po rokovaniach napokon všetky krajiny ponuku na vstup prijali.

Dnes už z historického pohľadu bola významnou metodickou pomôckou pre prispôbenie legislatívy kandidátskych krajín k legislatíve EÚ Biela kniha vydaná Európskou úniou. Boli v nej definované aj dve etapy liberalizácie kapitálu a devízového režimu. V prvej mali byť liberalizované všetky bežné platby a dlhodobé a strednodobé pohyby kapitálu (s lehotou splatnosti dlhšou ako jeden rok). Druhá etapa sa týkala pohybov krátkodobého kapitálu a mala by sa realizovať až v poslednej fáze transformácie. Slovenská republika splnila 1. októbra 1995 článok VIII Článkov dohody MMF, čím sa slovenská koruna stala konvertibilnou v rámci bežného účtu platobnej bilancie. V priebehu ďalšieho obdobia sa naplnila väčšina požiadaviek prvej etapy liberalizácie devízového režimu, čo potvrdzuje časový harmonogram liberalizácie

pohybu kapitálu SR. Postupne sa napĺňa aj druhá etapa liberalizácie.

Liberalizácia devízového režimu v SR

1. február 1995

- priame investície do členských krajín Európskej únie.

1. december 1996

- priame investície do krajín OECD
- nadobúdanie nehnuteľností tuzemcami v členských štátoch OECD
- export a import bankoviek a mincí denominovaných v slovenskej alebo zahraničnej mene – ohlasovacia povinnosť – viac ako 150 000 Sk (turistika) alebo 20 000 Sk (poštové poukážky, zásielky)
- finančné úvery poskytnuté tuzemcami cudzozemcom so sídlom v členskom štáte OECD so splatnosťou dlhšou ako 5 rokov
- finančné úvery prijaté tuzemcami od cudzozemcov so splatnosťou dlhšou ako 3 roky.

1. apríl 1998

- vydanie zahraničných cenných papierov na obchodovanie v tuzemsku alebo ich uvedenie na tuzemský trh, ak ide o zahraničné cenné papiere emitenta so sídlom v členskom štáte OECD, s ktorými sa obchoduje na hlavnom trhu zahraničnej burzy cenných papierov alebo ide o vládne dlhopisy členských štátov OECD
- povolenie pre tuzemcov obchodovať s uvedenými cennými papiermi
- zrušenie ponukovej povinnosti
- pobočky zahraničných bánk – nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v tuzemsku, ktoré sú nevyhnutné na získanie prevádzkových priestorov na účel výkonu činnosti na základe zmluvy o dielo (prevod takto získaných nehnuteľností na iný subjekt až po 10 rokoch od nadobudnutia).

1. január 2000

- rozšírenie operácií so zahraničnými cennými papiermi uvedenými v liberalizácii k 1. 4. 1998 aj mimo krajín OECD

- vydanie domácich dlhopisov so splatnosťou 1 a viac rokov v zahraničí
- finančné úvery poskytnuté tuzemcami cudzozemcom so sídlom v členskom štáte OECD so splatnosťou dlhšou ako 1 rok
- finančné úvery prijaté tuzemcami od cudzozemcov so splatnosťou dlhšou ako 1 rok
- ručenia, garancie a finančné podporné prostriedky so splatnosťou dlhšou ako 1 rok
- finančné inštitúcie (pobočky zahraničných bánk, zahraničných poisťovní, zahraničných obchodníkov s cennými papiermi a zahraničných správcovských spoločností) – nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v tuzemsku, ktoré sú nevyhnutné na získanie prevádzkových priestorov na účel výkonu činnosti.

1. január 2001

- prijímanie a poskytovanie finančných úverov s lehotou splatnosti kratšou ako 1 rok
- ručenia, garancie a finančné podporné prostriedky so splatnosťou kratšou ako 1 rok
- cudzozemec so sídlom v členskom štáte EÚ alebo OECD, ktorý má v tuzemsku zriadenú organizačnú zložku na podnikanie – nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v tuzemsku, ktoré sú nevyhnutné na získanie prevádzkových priestorov pre túto organizačnú zložku
- rozšírenie operácií so zahraničnými cennými papiermi, ktoré nie sú obchodované na hlavných trhoch zahraničných búrz cenných papierov.

1. január 2002

- liberalizácia operácií so zahraničnými cennými papiermi v tuzemsku.

Ďalšie liberalizačné kroky, ktoré boli schválené zákonom NR SR č. 456/2002 z 25. júna 2002, ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon

1. január 2003

- liberalizácia finančných derivátov a zostávajúcich obmedzení s cennými papiermi.

1. január 2004

- zrušenie repatriačnej povinnosti, liberalizácia operácií s vkladovými účtami tuzemcov v zahraničí a liberalizácia operácií s cudzou menou
- liberalizácia priamych investícií mimo štátov OECD a Európskeho hospodárskeho priestoru a portfóliových investícií
- nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam mimo štátov OECD a EHP.

K dátumu prístúpenia SR k ES a EÚ

- cudzozemci – nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam okrem nehnuteľností, ktorých nadobudnutie je obmedzené osobitnými predpismi a okrem nadobudania poľnohospodárskej pôdy s výnimkou občanov SR a štátnych príslušníkov členského štátu EÚ, ktorí majú prechodný pobyt v SR a ktorí na pôde hospodária najmenej 3 roky po nadobudnutí platnosti Zmluvy o prístúpení SR k ES a EÚ.

Obdobie od septembra 2001 do konca decembra 2002 možno charakterizovať ako obdobie výrazného posunu v integračnom úsilí Slovenskej republiky o vstup do Európskej únie. V tomto období si SR opätovne overila svoje schopnosti rokovať a získala cenné skúsenosti z prístupového procesu do Európskej únie.

Celkovo musela SR obhájiť svoju pozíciu v 31 kapitolách. Do decembra 2002 (Kodanský summit) SR obhájila a uzatvorila 30 negociačných kapitol. K pôvodnému počtu 29 negociačných kapitol boli dodatočne priradené ďalšie dve kapitoly (30 – Inštitúcie a 31 – Rôzne).

Národná banka Slovenska spolupracovala na týchto negociačných kapitolách:

	<i>gestor</i>
3 – Slobodné poskytovanie služieb	MF SR
4 – Slobodný pohyb kapitálu	MF SR
11 – Hospodárska a menová únia	MF SR
12 – Štatistika	ŠÚ SR
31 – Rôzne	MZV SR

Kapitola 31 – Rôzne bola dodatočne zaradená k celkovému počtu negociačných kapitol až v novembri 2002. Do tejto kapitoly sú začlenené tie otázky, ktoré sa vyskytli počas rokovaní a ktoré nie sú zahrnuté v predchádzajúcich kapitolách, avšak sú súčasťou legislatívy Európskej únie. Do tejto kapitoly patrí osem nasledujúcich oblastí:

1. Európsky rozvojový fond
2. Výskumný fond pre uhlie a oceľ
3. Európska centrálna banka
4. Dodatky k štatútu Európskej investičnej banky
5. Ochranné opatrenia
6. Implementácia a manažment predvstupových fondov
7. Prechodné opatrenia na poskytovanie pomoci EÚ zameranej na budovanie inštitúcií v nových členských štátoch po vstupe do EÚ
8. Dočasné ustanovenia – výmena listov.

V uvedených oblastiach prezentovala EÚ prostredníctvom prístupovej konferencie svoje spoločné pozície, v ktorých navrhuje spôsob úpravy danej oblasti po vstupe do EÚ. Do kompetencie Národnej banky Slovenska patrí v rámci uvedenej kapitoly najmä problematika Európskej centrálnej banky. Spoluúčasť sa predpokladá aj v oblasti Európskej investičnej banky a Predvstupových fondov EÚ.

Na kodanskom summite 13. decembra 2002 uzavrelo desať kandidátskych krajín (Cyprus, Česká republika, Estónsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Poľsko, Slovenská republika a Slovinsko) prístupové rokovania a dostalo pozvánku na vstup do Európskej únie. Slávnostný akt podpísania zmluvy sa uskutoční 16. apríla 2003 v Aténach a vstup nových členov do Európskej únie 1. mája 2004.

Európsky systém centrálnych bánk a Európska centrálna banka

Európsky systém centrálnych bánk (ESCB) je tvorený Európskou centrálnou bankou (ECB)

a národnými centrálnymi bankami súčasných 15 členských štátov Európskej únie (EÚ). Eurosystem na rozdiel od ESCB zahŕňa ECB a národné centrálny banky tých členských štátov, ktoré už zaviedli euro. Podľa Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky sa centrálny banky kandidátskych krajín po vstupe do Európskej únie budú považovať za centrálny banky členských štátov s derogáciou (udelenými výnimkami) a právne akty Európskej centrálnej banky nebudú pre ne právne záväzné až do zrušenia derogácie a prechodu Slovenskej republiky do tretej etapy Hospodárskej a menovej únie.

Eurosystem a ESCB riadia orgány ECB s rozhodovacou právomocou, ktorými sú výkonná rada a riadiaca rada. Navyše bol zriadený tretí, prechodný orgán s rozhodovacou právomocou, ktorým je generálna rada. Jej zriadenie súvisí s existenciou členských štátov EÚ, ktoré ešte nezaviedli euro. Napriek jej nespornému významu pre proces asociovania národných centrálnych bánk je rozhodovanie v rámci ECB plne v kompetencii výkonnej rady a riadiacej rady. Generálna rada plní najmä úlohy súvisiace so zavedením eura vo všetkých členských štátoch a určité funkcie aj v rámci činnosti ESCB.

Spolupráca s Európskou centrálnou bankou za posledné obdobie dosiahla kvalitatívne novú úroveň. V septembri 2002 bol guvernér Národnej banky Slovenska prizvaný na pravidelné zasadnutia generálnej rady v úlohe pozorovateľa. Zároveň ECB požiadala NBS, aby nominovala svojich zástupcov do dvanástich výborov Európskeho systému centrálnych bánk.

Tieto výbory zabezpečujú plnenie konkrétnych úloh ESCB. Sú zložené zo zástupcov centrálnych bánk Eurosystemu, pričom svojich zástupcov vymenovali aj národné centrálny banky tých členských štátov, ktoré ešte nezaviedli euro. Ich zástupcovia sa zúčastňujú na rokovaníach výborov v prípadoch, keď sa zaoberajú záležitosťami patriacimi do kompetencie generálnej rady. Centrálny banky kandidátskych krajín vrátane Národnej banky Slovenska vymenovali na

základe požiadavky ECB v roku 2002 svojich zástupcov do jednotlivých výborov, ktorí budú pôsobiť vo funkciách pozorovateľov. V súčasnosti je vytvorených 12 výborov ESCB:

1. Výbor pre účtovníctvo a menové príjmy
2. Výbor pre bankovky
3. Výbor pre bankový dohľad
4. Výbor pre externú komunikáciu
5. Výbor pre informačné technológie
6. Výbor pre interný audit
7. Výbor pre medzinárodné vzťahy
8. Výbor pre právo
9. Výbor pre operácie na trhu
10. Výbor pre menovú politiku
11. Výbor pre platobné a zúčtovacie systémy
12. Výbor pre štatistiku.

Dôležitou podmienkou pre spoluprácu medzi NBS a ECB je aj zabezpečenie kvalitného a rýchleho prenosu informácií. V tejto súvislosti dostala NBS v lete 2002 možnosť pripojenia sa k ECB a k ďalším centrálnym bankám prostredníctvom chráneného systému elektronickej pošty CebaMail (Central Banks Mail). Tento systém je určený na zasielanie dokumentov medzi NBS a ECB, prípadne medzi NBS a centrálnymi bankami v rámci systému.

Uvedené aktivity svedčia o tom, že NBS sa stáva aktívnym partnerom centrálnych bánk členských štátov Európskej únie, pričom reálna spolupráca sa už začala.

Program Phare

Národná banka Slovenska participuje od svojho vzniku aj na programe technickej pomoci poskytovanej Európskou úniou slovenskému bankovému sektoru a NBS z fondu Phare. Pri zostavovaní programu Phare sú určujúce priority predvstupovej stratégie SR k EÚ vyjadrené v dokumente Partnerstvo pre vstup, ktoré sú ďalej rozpracované v aktualizovanom Národnom programe pre prijatie *acquis*.

V každom období mala táto forma pomoci výrazný vplyv na formovanie bankového sektora v Slovenskej republike.

Projekt navrhnutý do Finančného memoranda 2001 bol zameraný na posilnenie dohľadu nad finančným trhom, ten však nezískal podporu Európskej komisie, a to najmä pre nejasnosti ohľadom budúcnosti inštitucionálneho začlenenia bankového dohľadu. Vzhľadom na skutočnosť, že v Správe o pripravenosti SR na členstvo publikovanej v novembri 2001 sa zdôrazňuje, že treba posilniť administratívne kapacity dohľadu nad poskytovaním finančných služieb, NBS v rámci prípravy programu Phare z Finančného memoranda 2002 opätovne predložila projekt, ktorý bol aktualizovaný v zmysle vládou schválenej koncepcie integrovaného dohľadu. Phare Management Committee v Bruseli schválilo predmetný projekt a na jeho realizáciu boli pridelené prostriedky EÚ v celkovej výške 2 mil. EUR. Táto úloha zároveň korešponduje s úlohami v oblasti bankového dohľadu, ktorých plnenie je jednou z podmienok Staff Monitored Program a Dohody o pôžičke EFSAL od Svetovej banky.

2. SPOLUPRÁCA NBS S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

Medzinárodný menový fond (MMF)

Najvyšší predstavitelia Národnej banky Slovenska sa v apríli 2002 zúčastnili na jarnom zasadnutí výborov Medzinárodného menového fondu a Svetovej banky a koncom septembra 2002 na výročnom zasadnutí guvernérov členských krajín MMF a Svetovej banky vo Washingtone. Program výročného zasadnutia bol zameraný na nasledujúce hlavné body:

- *Svetová ekonomika a finančné trhy*

Medzinárodný menový a finančný výbor (IMFC) konštatoval, že hospodársky rast pokračuje vo všetkých hlavných svetových regiónoch, hoci postupuje pomalším tempom v porovnaní s očakávaniami zo začiatku roka 2002. Predpokladá sa, že posilňovanie svetovej

ekonomiky bude pokračovať, avšak i naďalej pretrvávajú riziká poklesu a nestability, ako aj strednodobé problémy spojené s trvalým porušením rovnováhy. Členské krajiny MMF by mali byť pripravené prijať potrebné opatrenia na podporu celkového a trvalého rastu.

- *Posilnenie prevencie kríz a ich riešenie*

Výbor podporil kroky, ktoré fond podnikol na pomoc krajinám v snahe zabraňovať krízam, ako aj zmierňovať vedľajšie účinky kríz, keď sa už vyskytli. Súčasťou politiky MMF z hľadiska predchádzania krízam je vynakladanie značných prostriedkov na zlepšenie schopnosti posúdiť citlivosť členských krajín voči finančným krízam. Dohľad fondu sa sústredil najmä na zlepšenie kvality a transparentnosti údajov. Včasné a podrobné údaje o zahraničnej zadlženosti a kapitálových tokoch zvyšujú možnosť odhľadania zraniteľnosti a v predstihu upozornia na potrebu zavedenia opatrení. Medzi hlavné indikátory citlivosti patrí finančný sektor, pretože je ovplyvnený správaním a očakávaniami medzinárodných finančných trhov, domácim podnikateľským prostredím a bankovým sektorom.

- *Úloha fondu v krajinách s nízkymi príjmami*

Na zasadnutí výboru bola ocenená aj úloha fondu v systéme pomoci pre chudobné krajiny, ktorá sa zameriava na zníženie chudoby a zrýchlenie rastu. IMFC privítal vzrastajúce úsilie krajín rozvíjať a implementovať svoje Programy stratégie znižovania chudoby (PRSP). Čoraz viac krajín zostavuje tento program ako súčasť procesu hľadania bilaterálnej alebo multilaterálnej pomoci.

Pokrok, ktorý sa urobil v Iniciatíve HIPC (Iniciatíva pre vysoko zadlžené chudobné krajiny) bol vysoko hodnotený. Výbor však upozornil na fakt, že udržateľný rast a znižovanie chudoby v rámci HIPC sa nedosiahne len poskytnutím prostriedkov na zníženie dlhového zaťaženia. Musí byť nevyhnutne doplnené o podstatné zlepšenie hospodárskej a sociálnej politiky, ako aj o zdravý ekonomický manažment a silnú vládu v daných krajinách.

- *Boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu*

Výbor privítal opatrenia, ktoré prijali mnohé členské krajiny v boji proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ako reakciu na akčný plán odsúhlasený v novembri 2001 v Otawe a naliehal na krajiny, ktoré doteraz neprijali takéto opatrenia, aby tak urobili čo najskôr. Taktiež trval na rýchlom postupe pri výmene informácií medzi jednotlivými členskými krajinami, ktoré sa týkajú podozrivých transakcií z finančných sektorov.

V rámci dlhodobých, vzájomne prospešných a stabilných vzťahov Slovenskej republiky s Medzinárodným menovým fondom sa v priebehu roka 2002 uskutočnilo niekoľko misií MMF, ktoré boli zamerané na:

- *hodnotenie plnenia programu Staff Monitored Program – SMP (február – marec 2002).*

Ide o podporný program navrhnutý Výkonnou radou MMF pre Slovenskú republiku na poskytnutie pomoci zo Svetovej banky – pôžičky EFSAL. Podľa záverov misie je plnenie programu SMP úspešné. Pokračuje rast hospodárstva a fiškálny a menový vývoj sú v súlade s týmto programom.

- *hodnotenie fiškálnej transparentnosti (jún 2002).*

Misia vo svojej záverečnej správe uviedla, že finančný manažment a transparentnosť sa v posledných dvoch rokoch podstatne zlepšili a Slovenská republika spĺňa kódex fiškálnej transparentnosti v mnohých oblastiach.

- *vývoj strednodobej politiky v súvislosti s nástupom novej vlády a rozpočet na rok 2003*

(november 2002). Misia ocenila pretrvávajúcu nízku infláciu a zvýšené tempo hospodárskeho oživenia, znepokojujúci je však veľký schodok na vonkajšom účte platobnej bilancie. Misia navrhla sprísniť fiškálnu politiku, uvoľniť menovú politiku a urýchliť prípravu na vstup do eurozóny.

Konzultácie so Slovenskou republikou podľa článku IV, ktoré sa raz za rok vedú s každou

členskou krajinou, sa uskutočnili počas misie v máji 2002. Misia MMF sa zamerala na ekonomický vývoj a stratégiu vo fiškálnej, menovej a devízovej oblasti, ako aj na ďalšie dôležité aspekty vývoja hospodárskej politiky. Ocenila, že Slovensko pokračuje vo svojom programe stabilizácie a komplexnej reštrukturalizácie a privatizácie. Prerokovaním správy o Slovenskej republike vo Výkonnej rade MMF vo Washingtone v auguste 2002 boli završené konzultácie podľa článku IV za rok 2002.

Národná banka Slovenska sa v máji 2002 uchádzala o možnosť zorganizovať stretnutie predstaviteľov ministerstiev financií a centrálnych bánk krajín belgickej konštituencie Medzinárodného menového fondu a Svetovej banky. Belgicko ako rozhodujúca krajina v rámci belgickej konštituencie uvítala túto iniciatívu a požiadala zástupcov NBS, aby v prvom polroku 2003 stretnutie zorganizovali.

V auguste 2002 požiadal výkonný riaditeľ belgickej konštituencie Willy Kiekens členské krajiny MMF o predloženie súboru opatrení prijatých v boji proti praniu špinavých peňazí a aktualizáciu národných akčných plánov. NBS zaslala uvedený materiál spolu s aktualizáciou Národného akčného plánu 10. septembra 2002.

Svetová banka (SB)

V marci a apríli 2002 pôsobila na Slovensku na požiadanie vlády Slovenskej republiky spoločná misia pracovníkov Svetovej banky a Medzinárodného menového fondu zameraná na hodnotenie finančného sektora (FSAP – Financial Sector Assessment Program). Hlavným cieľom tejto misie bolo identifikovanie silných a slabých stránok sektora, odhalenie možnej zraniteľnosti a kľúčových možností rozvoja finančného systému na Slovensku. V podmienkach neustále sa meniacej finančnej štruktúry a vonkajšieho prostredia uviedla misia pretrvávajúce úlohy, ktoré finančný sektor musí vyriešiť a prekážky, ktoré treba prekonať, aby sa mohli plne uplatniť základné štandardy, predovšetkým

štandardy týkajúce sa insolventnosti a ochrany práv veriteľov.

Uvedená misia mala mimoriadny význam z hľadiska očakávaného vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie. Tím odborníkov SB a MMF pôsobil vo všetkých relevantných inštitúciách Slovenskej republiky a na základe takto získaných podkladov vypracoval v septembri 2002 hodnotiacu správu s odporúčaniami na zlepšenie fungovania finančného sektora. Odporúčania týkajúce sa činnosti NBS sa priebežne plnia.

V decembri 2002 sa uskutočnila misia Svetovej banky, ktorá mala posúdiť implementáciu programu podporovaného pôžičkou EFSAL (Enterprise and Financial Sector Adjustment Loan). Hlavným zámerom misie bolo porovnať stav plnenia podmienok pre uvoľnenie druhej a tretej tranže pôžičky s podmienkami špecifikovanými v Dohode o pôžičke EFSAL z roku 2001. Misia prerokovala aj technickú pomoc pre program FSAP. Závery misie obsahujú odporúčania pre slovenské orgány.

Celková výška pôžičky EFSAL je 200 mil. EUR a má sa čerpať v troch tranžách. Prvá tranža (60 mil. EUR) bola zo SB uvoľnená v decembri 2001. Druhá a tretia tranža (2 x 70 mil. EUR) budú po splnení príslušných podmienok uvoľnené pravdepodobne na jeseň 2003.

Koncom roka 2002 bola na Slovensku (v Bratislave) zriadená kancelária Medzinárodnej banky pre obnovu a rozvoj (IBRD), ktorá je kontaktným miestom pre možnosť užšej spolupráce medzi inštitúciami Slovenskej republiky a IBRD.

V zmysle uznesenia vlády č. 111 z 1. marca 2000 uhradilo Ministerstvo financií SR 27. marca 2002 druhú časť navýšenia kapitálového vkladu Slovenskej republiky v Mnohostrannej agentúre pre investičné záruky (MIGA) vo výške 161 372 USD.

Na základe uznesenia vlády č. 1 142 z 22. decembra 1999 uhradilo Ministerstvo financií SR dňa 17. januára 2002 druhú časť príspevku Slovenskej republiky v rámci 12. doplnenia zdrojov Medzinárodnému združeniu pre rozvoj (IDA) vo výške 570 000 SDR (717 630 USD).

V rámci plnenia záväzkov Slovenskej republiky voči Svetovej banke zabezpečila Národná banka Slovenska v spolupráci s Ministerstvom financií SR platby úrokov v celkovej výške 4,72 mil. USD a splátky istín vo výške 19,25 mil. USD z poskytnutých pôžičiek Structural Adjustment Loan (SAL) a Economic Recovery Loan (ERL) v súlade so stanoveným splátkovým kalendárom.

Banka pre medzinárodné zúčtovanie (BIS)

Národná banka Slovenska si aj v roku 2002 plnila povinnosti akcionára Banky pre medzinárodné zúčtovanie. Na základe rozhodnutia 72. Výročného valného zhromaždenia BIS, konaného 8. júla 2002, vyplatila Banka pre medzinárodné zúčtovanie Národnej banke Slovenska dividendy za finančný rok 2001/2002, ukončený 31. marca 2002, vo výške 380 CHF na akciu. Celková suma vyplatených dividend predstavovala 1 014 600 CHF.

Pravidelné rokovania guvernérov centrálnych bánk sa v Banke pre medzinárodné zúčtovanie koncentrovali na menovú politiku a ďalšie významné otázky vývoja bankovníctva, čím vytvárali určujúci rámec pre efektívnu spoluprácu centrálnych bánk. BIS prispieva k odbornej spolupráci bánk aj pravidelnými prehľadmi vývoja devízového trhu a analýzami finančných trhov, ako aj prostredníctvom činnosti Bazilejského výboru pre bankový dohľad, Výboru pre platobné a zúčtovacie systémy, Výboru pre globálny finančný systém, Výboru pre zlato a devízy a ďalších odborných zoskupení.

Japan Bank for International Cooperation (JBIC)

V sprostredkovateľských bankách na Slovensku sa v priebehu roka 2002 postupne akumulovali prostriedky – splátky istiny z poskytnutých úverov Two Step Loan I, II a III od Japan Bank for International Cooperation, ktoré banky v SR využívali na revolvingové financovanie. Do 31. decembra 2002 bolo sprostredkovateľskými bankami v rámci revolvingového použitia úverových liniek TSL I, II, a III prefinancovaných 337 projektov v hodnote 3,8 mld. Sk.

V dôsledku zmien podmienok na úverovom a peňažnom trhu, predovšetkým poklesu úrokových sadzieb, ale aj vstupom nových akcionárov do bánk, sa v roku 2002 záujem o ďalšie využívanie uvedených úverových prostriedkov výrazne znížil. Niektoré sprostredkovateľské banky ich postupne splatili. Z tohto dôvodu Banková rada NBS na svojom rokovaní v novembri 2002 rozhodla uskutočniť v nasledujúcom roku predčasnú splátku peňažných prostriedkov v prospech JBIC.

Európska investičná banka (EIB)

Po vstupe do EÚ sa SR stane členom Európskej investičnej banky. Členstvo v EIB a podmienky jeho získania budú upravené zmenou Štatútu EIB. SR upíše svoj kapitál vo výške 408 489 500 EUR. Členstvom v EIB získa SR právo nominovať svojich zástupcov do orgánov banky. Oproti pôvodnému návrhu sa podarilo SR dosiahnuť výhodnejší splátkový kalendár (namiesto 4 až 8 rokov).

Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR)

V roku 2002 podpísala Európska banka pre obnovu a rozvoj so Slovenskou republikou spolu osem projektov v hodnote 120,5 mil. EUR. Celková suma investícií EBOR na Slovensku za rok 2002 bola v porovnaní s rokom 2001 nižšia.

V roku 2001 Slovenská republika podpísala s EBOR projekty v rekordnej hodnote od začiatku pôsobenia EBOR na Slovensku – bolo podpísaných 14 projektov v celkovej sume 344,5 mil. EUR.

Čo sa týka bankového sektora investovala EBOR do kapitálovej účasti v UniBanke sumu 3,6 mil. EUR, čím získala súčasný podiel na akcionárskom kapitáli 19,9 %.

V zmysle uznesenia vlády SR č. 871/1996 uhradilo Ministerstvo financií SR 12. apríla 2002 piatu časť navýšenia kapitálového vkladu Slovenskej republiky v EBOR vo výške 1,2 mil. EUR.

Medzinárodná investičná banka (MIB) a Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu (MBHS)

Medzinárodná investičná banka a Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu so sídlom v Moskve sú banky založené členskými krajinami bývalej Rady vzájomnej hospodárskej pomoci. Po rozdelení Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v roku 1993 sa Slovensko ako samostatná republika stalo členom MIB a MBHS. Podiel Slovenskej republiky na spletnom kapitáli v MIB je 10,4 mil. EUR a v MBHS 8,6 mil. EUR.

Najvyšším riadiacim orgánom obidvoch bánk sú bankové rady, ktoré zasadajú dvakrát ročne. Jarné zasadnutia sa konajú spravidla v Moskve (sídle obidvoch bánk) a jesenné v jednom z členských štátov. V roku 2002 sa jesenné zasadnutia bankových rád MIB a MBHS konali v Mongolsku.

Jarné zasadnutia bankových rád MIB a MBHS sa v roku 2002 orientovali na prerokovanie a schválenie Výročných správ o činnosti bánk za rok 2001, na rokovania o vyrovnaní záväzkov Ruskej federácie voči obidvom bankám a koncepcii ďalšieho rozvoja bánk.

Vo veci vyrovnania záväzkov Ruskej federácie voči MIB a MBHS ruská strana informovala, že vláda RF pripravuje uznesenie, podľa ktorého by sa malo vyrovnanie zrealizovať.

Banková rada MBHS ďalej prerokovala a schválila Základné princípy tvorby všeobecných rezerv podľa jednotlivých druhov aktív, Správu o činnosti revíznej komisie MBHS, Plán práce revíznej komisie MBHS na obdobie od mája 2002 do mája 2003 a Menovanie nových členov revíznej komisie MBHS.

Na jesenných zasadnutiach boli prerokované a schválené Správy o činnosti obidvoch bánk za prvý polrok 2002 a Informácia o priebehu vyrovnania záväzkov RF a Kuby voči MIB a MBHS. Banková rada MIB ďalej schválila Informáciu o priebehu rokovaní o vyrovnaní vzájomných záväzkov a pohľadávok s bývalými členskými štátmi – Maďarskom a Poľskom, Plnenie rozpočtu všeobecných prevádzkových nákladov banky za osem mesiacov roku 2002 a ich plán na rok 2003 a Plán práce revíznej komisie MIB na rok 2003.

Vo veci vyrovnania pohľadávok MIB a MBHS voči Ruskej federácii informovala ruská strana, že vláda RF prijala uznesenie, podľa ktorého majú byť záväzky RF voči obidvom bankám vyrovnané v dvoch etapách. V rámci prvej etapy má ruská strana uhradiť záväzky MIB a MBHS voči veriteľom z Londýnskeho klubu, pričom sa o uhradenú sumu zníži výška záväzkov Ruskej federácie voči obidvom bankám. V rámci druhej etapy má byť vyrovnaný zostatok záväzkov RF voči MIB a MBHS. Podľa informácií ruskej strany by prvá etapa mala byť ukončená do konca prvého polroka 2003.

Na jarnom i na jesennom zasadnutí bankových rád MIB a MBHS sa konali aj ich spoločné zasadnutia, ktorých hlavným bodom rokovania bolo vyrovnanie vzájomných vzťahov obidvoch bánk s Ruskou federáciou vo veci vlastníckych vzťahov MIB a MBHS ku komplexu budov, v ktorých sídlia.

Svetová obchodná organizácia (WTO)

V roku 2002 prebiehal proces predkladania požiadaviek Slovenskej republiky na záväzky voči iným členským krajinám WTO a proces vypracovania stanovísk a podkladov k liberalizačným požiadavkám, ktoré boli predložené SR vybranými členskými krajinami WTO (USA, Švajčiarsko, Japonsko). NBS za oblasť spadajúcu do jej kompetencie aktívne participovala na oboch.

V nadväznosti na prebiehajúce rokovania o liberalizácii služieb na pôde WTO sa v októbri 2002 uskutočnili v Ženeve úvodné bilaterálne rokovania medzi SR, USA, Švajčiarskom a Japonskom. Na tieto nadviazali špeciálne zasadnutia Rady pre obchod so službami a bilaterálne rokovania medzi delegáciami SR a USA a SR

a Švajčiarska o liberalizácii obchodu so službami, ktoré sa uskutočnili v decembri 2002.

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)

Podobne ako v priebehu roka 2001, aj v roku 2002 SR aktívne participovala na práci v 140 výboroch a pracovných skupinách OECD. Tak tiež pokračovala aktívna participácia zástupcov NBS v relevantných výboroch OECD. NBS priebežne vysielala svojich zástupcov na zasadnutia nasledujúcich výborov: Výbor pre hospodársku politiku (EPC), Výbor pre ekonomické prehľady (EDRC), Výbor pre medzinárodné investície (CIME), Výbor pre kapitálové pohyby a bežné neviditeľné transakcie (CMIT) a Výbor pre finančné trhy (CMF).